

derfor er omfattet af reguleringen. Det bemærkes i den forbindelse, at reglerne om agentvirksomhed kun gælder, hvis der er identitet mellem den lovovertrædelse, med hensyn til hvilken der efterforskes, og den lovovertrædelse på hvilken der af agentvirksomheden øves indflydelse. Dette er i lovteksten udtrykt derved, at den lovovertrædelse, som agentens handlinger skal øve indflydelse på, skal være den samme, som efterforskningen vedrører, jf. ordene "som led i efterforskningen af en lovovertrædelse foranledige, at der tilbydes bistand til eller træffes foranstaltninger med henblik på at tilskynde nogen til at udføre eller fortsætte lovovertrædelsen", jf. betænkningen s. 160.

*Meddelere* omfattes normalt ikke af agentbegrebet, jf. betænkningen s. 159-160 og Folketingstidende 1985-86, tillæg A, sp. 349. I det omfang en meddeler efter aftale med politiet tager del i den lovovertrædelse, som efterforskningen angår, vil den pågældendes virksomhed imidlertid kunne karakteriseres som agentvirksomhed, jf. betænkningen side 159-160.

For at kunne gennemføre en efterforskning under anvendelse af en politiagent vil det som regel være nødvendigt, at agenten introduceres i det miljø, der skal efterforskes. Denne introduktion foretages ofte af en meddeler fra miljøet. Brugen af meddelere til at introducere agenter i det kriminelle miljø har i praksis vist sig at rejse vanskelige afgrænsningsspørgsmål. Meddeleren vil ofte skulle foretage forskellige tillidskabende handlinger for at sikre, at agenten bliver accepteret. Denne aktivitet kan indebære, at meddelers rolle skifter karakter til agentvirksomhed, hvilket ikke er tilladt efter retsplejelovens § 754 b, stk. 2.

Et særligt spørgsmål har været, om meddeleren som led i sin kontaktformidling mellem bagmand og agent kan udbede sig prøver af narkotika (*vareprøvesituationen*).

Vareprøvesituationen forelå i en Østre Landsrets dom, gengivet i *Ugeskrift for Retsvæsen 1997, s. 343*. Østre Landsret udtalte følgende i præmisserne:

»Når en meddeler efter aftale med politiet på skrømt udgiver sig som mellemmand for en opdigtet køber af narkotika, griber meddeleren aktivt ind i sælgerens dispositioner. Udsigten til at få det parti narkotika, han er i besiddelse af, solgt helt eller delvis, vil påvirke sælgerens adfærd, idet han næppe vil udfolde yderligere salgsbestrebelse vedrørende det, han forventer at sælge til de opdigtede købere. Alle narkotikasælgere er selvsagt meget bevidste om, at enhver form for salgsbestrebelse kræver, at de gør sig mere eller mindre synlige som sælgere, hvilket altid indebærer fare for, at de bliver afsløret. Hvis en af politiets meddelere efter aftale med politiet afgiver bestilling

på en vareprøve, gribes der endnu mere aktivt ind i forhold til sælgeren, idet køber øger sin troværdighed som seriøs formidler ved at afgive en sådan bestilling. Begge de forannævnte foranstaltninger må efter landsrettens opfattelse anses som omfattet af retsplejelovens bestemmelser om agentvirksomhed.«

Hvis initiativet til kontakten kommer fra bagmanden, der f.eks. anmoder meddeleren om at anvise sig en aftager til noget narkotika, er der ikke tale om agentvirksomhed, og det er heller ikke tilfældet, hvis meddeleren af egen drift og uden aftale med politiet udpeger en civil polititjenestemand som mulig narkotikaaftager.

Hvis derimod politiet tager kontakt til en meddeler med et ønske om at blive introduceret for en mulig bagmand, vil meddeleren meget nemt komme til at tage del i den lovovertrædelse, som efterforskningen angår, og dermed handle i strid med forbudet mod civile agenter i § 754 b, stk. 2. Selv om det er forudsat i forarbejderne, at en meddeler kan medvirke ved introduktionen uden derved at blive agent, tyder bemærkningerne i den førnævnte dom fra Østre Landsret (UfR 1997.343 Ø) på, at retspraksis vil bedømme meddelers rolle meget restriktivt, og at der efter gældende ret formentlig ikke vil være plads til nogen handling af betydning. Det må endvidere antages, at meddeleren ikke uden at handle i strid med agentreglerne kan afgive ordre på vareprøver.

Som udgangspunkt er de såkaldte *kontrollerede leverancer* heller ikke omfattet af begrebet agentvirksomhed. Ved en kontrolleret leverance forstås, at politiet får kendskab til, at der vil blive importeret et kvantum narkotika, men undlader at gribe ind, f.eks. ved grænseovergangen, og i stedet følger stoffets videre transport ind i landet med henblik på først at slå til på et belejligt tidspunkt, hvor det bevismæssigt er muligt at ramme en så stor del af organisationen som muligt, jf. betænkningen side 127.

I visse situationer kan en kontrolleret leverance imidlertid skifte karakter fra ren overvågning, der ikke omfattes af agentreglerne, til en situation der omfattes af agentreglerne.

Domstolene har i to trykte afgørelser taget stilling til spørgsmål af denne karakter.

Østre Landsrets afgørelse af 16. august 1991, der er gengivet i *Ugeskrift for Retsvæsen 1991, s. 881*, vedrørte to tiltalte, T1 og T2. T1 var tiltalt for til Danmark at have indført et nærmere bestemt kvantum heroin, som blev overdraget til T2 på et hotel i Danmark. T2 var tiltalt for at have modtaget heroinen med henblik på videreoverdragelse.

Det hedder i afgørelsen bl.a.: